

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
7 Пж. 3026/15
28.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Ђурице, председника већа, судија Верице Смиљанић и Јасминке Обућине, чланова већа, у парници тужиоца, Стечајне масе РТВ БК Телеком, а.д. из Новог Београда, Булевар Николе Тесле бр. 42, кога заступа адвокат Радован Грујичић из Београда, против туженог, „DIRECT MEDIA“ а.д. из Београда, ул. Антифашистичке борбе бр. 136, кога заступа адвокат Срђан Ковачевић из Новог Сада, ради побијања правних радњи стечајног дужника, вредност спора 29.029.567,62 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против одлуке у ставу II и III изреке пресуде Привредног суда у Београду П 4817/13 од 19.03.2015. године, у седници већа одржаној дана 28.12.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног суда у Београду П 4817/13 од 19.03.2015. године, у ставу II и III изреке и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

1. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени, „DIRECT MEDIA“ а.д. из Београда да тужиоцу, Стечајној маси РТВ БК Телеком а.д. из Новог Београда, исплати износ од 29.029.667,62 динара, са законском затезном каматом почев од 21.02.2007. године до исплате, у року од 8 дана по пријему писменог отправка пресуде.

2. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 1.987.000,00 динара, на име накнаде трошкова парничног поступка, у року од 8 дана по пријему писменог отправка пресуде.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 870.000,00 динара, на име накнаде трошкова другостепеног поступка, у року од 8 дана по пријему писменог отправка пресуде.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке утврђено је да је без правног дејства према стечајној маси правна радња- изјава о пребијању (компензацији) од 20.02.2007. године, на основу које је тужилац измирио своје новчано дуговање

према туженом у висини износа од 29.029.667,62 динара, у ставу II је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да врати из стечајне масе тужиоца новчани износ у висини од 29.029.667,62 динара, са законском затезном каматом према стопи прописаној Законом о висини стопе затезне камате и Законом о затезној камати, почев од 21.02.2007. године до коначне исплате, те је у ставу III изреке одлучено да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Против става II и III изреке наведене пресуде, тужилац је изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога. Указао је да побијана пресуда противречни самој себи, односно одлуци из става I изреке, чиме је почињена повреда поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. Закона о парничном поступку. Судска одлука којом се утврђује да је без правног дејства према стечајној маси одређена правна радња, ствара нужну законску обавезу на страни противника пребијања да стечајној маси врати сву имовинску корист стечену на основу побијане правне радње. У првостепеном поступку је, супротно разлозима побијане пресуде, доказано да је потраживање туженог према тужиоцу доспело тек 20.03.2007. године и да је уговорном компензацијом на основу Уговора о пребијању од 20.02.2007. године, на страни туженог обухваћено недоспело потраживање према тужиоцу. Наведена компензација спроведена само код туженог истовремено није евидентирана у пословним књигама тужиоца, нити је спроведена на текућем рачуну тужиоца. Првостепени суд је погрешно применио, односно повредио принудне прописе из чл. 8. ст. 1. и 2. Закона о стечајном поступку, јер је тужени, привилегованим намирењем свог потраживања, стекао имовинску корист у утуженом износу на штету свих других стечајних поверилаца тужиоца. Предложио је да другостепени суд побијану пресуду у оспореном делу преиначи и тужиоцу досуди све трошкове поступка пред првостепеним и другостепеним судом.

Ценећи законитост и правилност побијане пресуде, на основу одредбе чл. 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде није било битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1- 3,5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а ни повреде одредбе члана 374 став 2 тачка 12 истог Закона, на коју жалилац указује, али је првостепени суд на утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право.

Према стању у списима предмета, предмет тужбеног захтева је утврђивање да је без правног дејства према стечајној маси тужиоца правна радња стечајног дужника- изјава о компензацији и повраћај износа од 29.029.167,62 динара. Првостепени суд је утврдио да су парничне странке биле у пословној сарадњи по закљученом Уговору од 20.03.2006. године, са анексима овог уговора којим је туженом уступио право на емитовање спортског такмичења- Светског првенства у фудбалу 2006. године, које се одржавало у Немачкој, јер је тужиоцу одлуком Републичке радио дифузне агенције одузета национална фреквенција, те да је тужени испоставио тужиоцу фактуру бр. 430/07 од 20.02.2007. године на износ од 29.029.667,62 динара. Како је тужилац у том моменту имао доспело потраживање према туженом у истом износу, сачињена је изјава о компензацији дана 20.02.2007. године и иста наведеног дана и спроведена. Предлог за покретање поступка стечаја над тужиоцем поднет је дана 14.12.2006. године, те је исти покренут решењем Привредног суда у Београду Ст бр. 266/05 од 19.01.2007. године. Како је изјава о пребијању, односно компензацији дата после покретања стечајног поступка, то је тужилац тврдио да је иста без правног дејства према стечајној маси. У првостепеном поступку је утврђено да је оглас о покретању

стечајног поступка објављен на огласној табли суда дана 20.04.2007. године, те је тужени истицао да је изјава о компензацији дата пре него што су наступиле правне последице покретања стечајног поступка. Првостепени суд је утврдио да је тужени испоставио тужиоцу фактуру бр. 430/07 од 20.02.2007. године на износ од 29.029.664,62 динара, да је тужилац у истом износу испоставио туженом фактуру бр. 473/06 од 10.07.2006. године, те да су потписали Уговор о компензацији дана 20.02.2007. године. Првостепеном пресудом од 04.10.2012. године, суд је усвојио тужбени захтев у целини, односно у ставу I изреке утврдио да је без правног дејства према стечајној маси правна радња- изјава о пребијању (компензацији) од 20.02.2007. године, ставом II је тужени обавезан да стечајној маси тужиоца исплати износ од 29.029.667,62 динара, са законском затезном каматом почев од 21.02.2007. године, а ставом III изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.374.250,00 динара. Наведена пресуда укинута је решењем Привредног апелационог суда Пж. бр. 217/13 од 22.05.2013. године, с налогом да првостепени суд утврди када је донето решење о покретању поступка стечаја над тужиоцем и када су наступиле правне последице покретања стечајног поступка, те ће зависности од тога ценити да ли је изјава о компензацији потписана од стране овлашћеног лица тужиоца или не, па ће ценити испуњеност законских услова за побијање правне радње.

У поновном поступку првостепени суд је одредио ново вештачење на околност тада доспеле обавезе туженог по рачуну бр. 473/06 од 10.07.2006. године, према тужиоцу на основу књиговодствене приходне и расходне стране тужиоца према туженом за означени период, те да ли тужилац има доспелу новчану обавезу према туженом на основу Уговора, односно подлиценцих права или других основа у ком износу и за који временски период. Вештак финансијско-економске струке, АА из ..., доставио је свој налаз дана 14.03.2014. године, те је првостепени суд утврдио да дана 19.01.2007. године, као дана покретања стечајног поступка над тужиоцем, тужени није измирио обавезе према тужиоцу у износу од 29.029.667,62 динара, да је тужени након 19.01.2007. године доставио фактуру тужиоцу бр. 430/07 од 20.02.2007. године у истом износу коју тужилац није евидентирао у пословним књигама, да је према компензацији од 20.02.2007. године тужени, као дужник, измирио обавезе према тужиоцу, као повериоцу и то део по фактури бр. 473/06 од 10.07.2006. године у износу од 29.029.664,62 динара и компензацију је тужени спровео преко свог текућег рачуна дана 22.02.2007. године, а тужилац је као дужник измирио своје обавезе према туженом као повериоцу по фактури бр. 430/07 од 20.02.2007. године у истом износу, те иста код тужиоца није евидентирана у пословним књигама и спроведена преко текућег рачуна тужиоца. Налазећи да су испуњени услови за побијање правне радње стечајног дужника прописане одредбом чл. 101. Закона о стечајном поступку, суд је донео одлуку којом је утврдио да је без правног дејства према стечајној маси изјава о компензацији. Како је на основу економско- финансијског вештачења суд утврдио да је у моменту закључења изјаве о пребијању тужени имао доспело потраживање према тужиоцу за које је испоставио тужиоцу фактуру бр. 430 од 20.02.2007. године, а тужилац имао потраживање према туженом по фактури 473/06 од 10.07.2006. године, па је пребијање настало оног часа када су се стекли услови у смислу одредбе чл. 437. Закона о облигационим односима, првостепени суд је нашао да изјава о компензацији не може имати за аутоматске последицу обавезу туженог да средства тужиоцу и врати, па је тако тужбени захтев у овом делу одбијен.

С обзиром да је утврђено да правна радња нема дејство према стечајној маси, то суд по евентуалном тужбеном захтеву за утврђење ништавости правног

посла није одлучивао, а како је предмет обавеза враћања предмет и примарног и евентуалног захтева, суд је одбијањем тог дела захтева одлучио и о евентуалном тужбеном захтеву.

Одлука првостепеног суда у побијаном делу није правилна.

Да би се применио институт побијања правних радњи у стечају, морају бити испуњена три предуслова: да је отворен стечајни поступак, да у стечајној маси нема довољно имовине за потпуно намирење стечајних поверилаца и да је правни посао пуноважан. У конкретном случају несумњиво је да је над тужиоцем отворен стечајни поступак и да у стечајној маси нема довољно имовине за потпуно намирење стечајних поверилаца, коју као претпоставку тужени није оборио у току првостепеног поступка, али није испуњен трећи предуслов за побијање стечаја, а то је да је правни посао пуноважан.

У првостепеном поступку је утврђено, а на основу решења Ст бр. 276/06 од 19.01.2007. године, да је предлог за покретање стечајног поступка над тужиоцем поднет дана 14.12.2006. године, а да је стечајни поступак покренут дана 19.01.2007. године, те да је оглас покретања стечајног поступка истакнут на огласној табли суда дана 20.04.2007. године.

Првостепени суд је закључио да је стечајни управник преузео овлашћења органа управљања даном наступања правних последица стечајног поступка, односно даном истицања огласа на огласној табли суда, из чега произлази да је изјаву о компензацији на страни тужиоца потписало претходни директор, као овлашћено лице, што је у супротности са одредбом чл. 60. ст. 1. Закона о стечајном поступку, којом је прописано да даном покретања стечајног поступка престају права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања и надзорних органа стечајног дужника и та права прелазе на стечајног управника. Ово је управо изузетак одредбе чл. 59. Закона о стечајном поступку којом је прописано да правне последице покретања стечајног поступка настају даном истицања огласа о покретању стечајног поступка на огласној табли суда, ако овим законом није другачије одређено. Како је одредбом чл. 60. ст. 1. Закона о стечајном поступку другачије одређено, произлази да су 19.01.2007. године престала права директора, заступника и пуномоћника стечајног дужника и да су та права прешла на стечајног управника, што даљим следом значи да је изјава о компензацији потписана од стране неовлашћеног лица.

С друге стране, не може се прихватити налаз вештака у делу којим је утврђено да је тужени према тужиоцу имао доспелу обавезу на дан потписивања компензације, а на коме је првостепени суд засновао своју одлуку, јер је у самом рачуну бр. 430/07 од 20.02.2007. године, констатовано да је валута плаћања 20.03.2007. године. Дакле, у моменту потписивања изјаве о пребијању-компензације дана 20.02.2007. године, тужени према испостављеним рачуну није могао имати доспелу обавезу према тужиоцу. Чињеница да је изјава о компензацији потписана од стране неовлашћених лица, као и чињеница да у тренутку њеног потписивања тужени није имао доспелу обавезу према тужиоцу, изјаву о компензацији, као правну радњу стечајног дужника, чини апсолутно ништавом у смислу одредбе чл. 103. ст. 1. Закона о облигационим односима, која прописује да је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима ништав, ако се из повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако законом у одређеном случају не прописује шта друго. Како је изјава о пребијању сачињена супротно одредбама чл. 54., 55. и чл. 336. Закона о облигационим односима, те је иста апсолутно ништава, не испуњава услове за побијање правне радње у стечајном поступку.

Како ништава изјава не производи правно дејство *erga omnes*, па тако ни дејство и према стечајној маси стечајног дужника, а став 1 првостепене пресуде није побијан жалбом, то је другостепени суд нашао да обавеза враћања настаје као последица ништавости уговора прописана одредбом чл.104. Закона о облигационим односима, који утврђује да је у случају ништавости уговора свака уговорна страна дужна да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, ако то није могуће, или ако се природа испуњена противи враћању, има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон шта друго не одређује. туженом, то је тужени дужан Стога је основан захтев тужиоца којим је тражио да тужени у стечајну масу врати износ од 29.029.667,62 динара са законском затезном каматом почев од 21.02.2007. године, а сагласно одредби чл. 104. ст. 3. Закона о облигационим односима, с обзиром да је тужени у моменту потписивања изјаве знао или је морао знати да је над туженим покренут стечајни поступак.

Како је тужбени захтев у целини усвојен, то тужиоцу, сагласно одредби чл. 153. и чл. 154. Закона о парничном поступку, припадају тражени трошкови првостепеног поступка и то: на име састава тужбе и поднесака од 22.07.2007. године, 30.12.2008. године, 02.03.2009. године, 03.02.2011. године, 09.09.2011. године, 14.11.2011. године, 25.04.2012. године, 05.06.2012. године, 02.09.2013. године, 18.11.2013. године, 20.04.2014. године, 02.04.2014. године, 22.07.2014. године и 12.11.2014. године, износ од по 45.000,00 динара, што чини укупан износ по овом основу од 675.000,00 динара, на име заступања на рочиштима одржаним дана 07.10.2008. године, 06.11.2010. године, 04.11.2011. године, 23.12.2011. године, 04.10.2012. године, 02.07.2013. године, 30.09.2013. године и 07.11.2013. године, износ од по 46.500,00 динара, за приступ пуномоћника на 10 неодржаних рочишта по 24.000,00 динара и то 24.06.2008. године, 10.03.2009. године, 10.02.2011. године, 18.04.2011. године, 15.09.2011. године, 07.06.2012. године, 19.03.2014. године, 20.05.2014. године и 29.01.2015. године, при чему је пуномоћник тражио трошкове за рочиште одређено за 07.06.2012. године, као да је одржано рочиште, а на основу записника је утврђено да иста није одржано, а за рочиште одређено за 29.01.2015. године тражио је и као за одржано и неодржано рочиште, а исто је такође неодржано. Тужиоцу припадају тражени трошкови вештачења у износу од 50.000,00 динара, као и трошкови таксе за тужбу у износу од 260.000,00 динара и такса за првостепену пресуду у износу од 390.000,00 динара, што чини укупан износ од 1.987.000,00 динара. При овоме тужиоцу нису признати трошкови на име тражене таксе на одговор за жалбу у износу од 195.000,00 динара, који нису били нужни, па је одлучено као у ставу I тачка 2 изреке

Тужиоцу, сагласно одредби члана 165 став 2 Закона о парничном поступку, припадају и трошкови другостепеног поступка на име састава жалбе у износу од 90.000,00 динара, таксе за жалбу у износу од 390.000,00 динара, као и таксе за другостепену пресуду у износу од 390.000,00 динара, што све чини укупан износ од 870.000,00 динара, који је и досуђен у ставу два изреке.

Са наведених разлога, сагласно одредби чл. 387. ст. 1. тач. 5. у вези чл. 394. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

ВС/ЦМ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

Татјана Ђурица, с. р.

За тачност отправка,